

Thấp nén hương tưởng niệm 2 nạn nhân của vụ buôn người ở American Samoa

• Dung và Nga: tấm gương quả cảm nhưng xấu số

TS Nguyễn Đình Thắng

Ngày 19 tháng 11, 2019

Bài viết “Vụ buôn người đầu tiên của Việt Nam bị phanh phui trên nước Mỹ” của tác giả Mai Tâm nhắc đến 2 nữ nạn nhân đã vượt rào công ty Daewoosa American Samoa để cầu cứu cho số 280 nạn nhân còn lại. Đó là hai cô Dung và Nga.

Gần cuối năm 1999, điều kiện sinh sống của các công nhân ở xưởng may mặc này trở nên thiếu thốn trầm trọng. Họ được trả lương rất ít và nhiều tháng không lương, nhưng vẫn phải nộp tiền phòng và tiền ăn hàng tháng. Nhiều người bắt đầu đói. Phần lớn mất liên lạc với gia đình vì không có tiền gọi điện thoại viễn liên. Trước cảnh nguy khốn chung, mỗi sáng sớm Dung và Nga liều mình vượt tường rào và chọt canh để ra ngoài xin thực phẩm, rồi chiều tối lại vượt tường rào đem thực phẩm về tiếp tế cho các bạn còn lại.

Trong một lần vượt ra ngoài xin ăn, hai cô đã gặp một phụ nữ người Samoa đứng tuổi đem về cư mang, cho tá túc tại nhà, và giới thiệu đến một luật sư người Mỹ. Vị luật sư này tình nguyện làm đơn cho tất cả các nạn nhân đòi tiền lương từ ông chủ Kil Soo Lee.

Được tin này, Ông Phạm Đỗ Nhật Tân, quản lý chương trình xuất khẩu lao động của Bộ Lao Động Thương Binh Xã Hội, tức tốc đến American Samoa cùng với đại diện của 2 công ty mà đã đưa công nhân Việt đến đảo American Samoa. Họ gặp Dung và Nga tại văn phòng vị luật sư tình nguyện. Ông Tân cáo buộc hai cô đã vi phạm hợp đồng khi đối đầu với chủ sử dụng lao động và vi phạm kỷ luật nội bộ khi qua mặt Ông Nguyễn Viết Chuyên, người đại diện tại chỗ cho chương trình xuất khẩu lao động để kiểm soát các công nhân.

Dung và Nga

Tháng 11 năm 2000, Bộ Lao Động Hoa Kỳ phạt Ông Kil Soo Lee phải trả tổng cộng 350,000 Mỹ kim tiền nợ lương của các công nhân. Ông ta lờ đi và leo thang đàn áp, bỏ đói các công nhân và ra lệnh các người bảo vệ đánh đập những ai lên tiếng. Một nữ công nhân bị đánh mù một mắt và một nam công nhân bị đánh thủng màng nhĩ.

Hai công nhân bị đánh trọng thương

Do sự can thiệp của luật sư, tòa án American Samoa ra lệnh cấm Ông Lee đến gần các công nhân, lúc này đã hoàn toàn bị bỏ rơi. Họ cầu cứu, nhưng Bộ Lao Động Thương Binh Xã Hội không cấp vé máy bay hồi hương, nại có là các công nhân đã vi phạm hợp đồng lao động khi đứng lên đòi công lý và kiện Ông Lee. Số 280 nạn nhân phải tự lo với nhau mà sống trên đất khách quê người.

Cô Lan Đài, phóng viên RFA, đang phỏng vấn các nạn nhân vào cuối năm 2000

Tháng 2 năm 2001, vừa khi Luật Bảo Vệ Nạn Nhân Buôn Người của Hoa Kỳ có hiệu lực, nhân viên FBI đột nhập công ty Daewoosa American Samoa và giải cứu tất cả các nạn nhân. Họ được đưa đến Honolulu và từ đó phần lớn đã được di chuyển tiếp đến các thành phố khác nhau ở nội địa Hoa Kỳ.

Nhưng đã quá trễ cho Dung và Nga. Trước đó không lâu, Dung và Nga đi chơi biển và bị một con sóng lớn cuốn khỏi bờ và chết đuối.

Khi nghe tin này tôi thật sự bàng hoàng vì đã từng liên lạc thường xuyên với hai cô suốt cả năm trước đó. Khi đủ thân, tôi đã hỏi han họ về gia cảnh, lắng nghe họ tâm sự, động viên họ khi họ xuống tinh thần. Các buổi trao đổi ấy tôi đều ghi chú trong quyển sổ tay. Cả hai đều lớn lên ở thôn quê, nhà nghèo. Một trong 2 cô mồ côi từ bé -- tôi không nhớ rõ người nào và chưa tiện truy cứu sổ tay -- có cha là bộ đội hy sinh nơi chiến trận còn mẹ thì bị chết do máy bay B52 oanh tạc. Cô sống nhờ họ hàng và phải tự mình bươn chải từ rất trẻ.

Trước cuộc đấu tranh dân chủ ở Hồng Kông, có người nhận định rằng người Việt Nam vì chưa sống trong tự do và dân chủ nên không có tinh thần dấn thân cho lý

tưởng. Nếu quả vậy thì Dung và Nga là biệt lệ. Họ đã xả thân để cứu mang đồng loại như thể là bản năng tự nhiên. Trong các cuộc giải cứu nạn nhân buôn người từ 20 năm qua, tôi đã gặp không ít những con người quả cảm và hy sinh không kém. Chúng ta phải xét lại nhận định kể trên.

Một số cựu nạn nhân ở American Samoa chụp hình lưu niệm với cựu Đại Sứ Rees với vợ là cô Lan Đài, Ts. Nguyễn Đình Thắng và nhân viên của BPSOS văn phòng Houston, năm 2010

Tôi mong rằng số nạn nhân trong vụ Daewoosa American Samoa nay đã định cư và có đời sống yên ấm ở Hoa Kỳ sẽ không quên Dung và Nga, nếu có dịp thì thấp cho họ một nén hương, gọi là tưởng nhớ hai con người quả cảm nhưng xấu số. Còn tôi, thỉnh thoảng chạnh nhớ thì mừng tượng như ngày nào còn nghe giọng nói nhỏ nhẹ của Dung và Nga qua điện thoại.

Kèm đây là video do vị luật sư tình nguyện phỏng vấn Dung và Nga. Dung đã học tiếng Anh rất nhanh và nói rất chuẩn. Vị luật sư ấy đã gửi cho tôi làm kỷ niệm.

Video: <https://youtu.be/RTuxFHA8VPk>

Bài liên quan:

Báo cáo của Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ năm 2003 về tình trạng buôn người, có phần tổng kết về vụ giải cứu nạn nhân ở American Samoa (trang 14-17):

<https://kr.usembassy.gov/wp-content/uploads/sites/75/2017/04/ijge0603-1.pdf>

Bài “Vụ buôn người đầu tiên của Việt Nam bị phanh phui trên nước Mỹ” của tác giả Mai Tâm:

Nguồn:<http://www.machsongmedia.com/vietnam/chong-buon-nguoi/1497-2019-11-04-14-53-16.html>

www.vietnamvanhien.org

